

Çevresel ve Sosyal Eylem Planı

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması İçin Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
PR1	Çevresel ve Sosyal Etkilerin ve Mevzuların Değerlendirilmesi ve Yönetimi						
1.1	<p>Çevre, Sağlık & Güvenlik ve Sosyal (ÇSGS) Yönetim Sistemi'nin EBRD standartlarına göre hazırlanması ve uygulanması.</p> <p>ÇSGS Yönetim Sistemi (ÇSYS) ile projenin faaliyetlerine ilişkin işletme prosedürlerinin ISO 14001 ve OHSAS 18001 gerekliliklerine göre hazırlanması ve uygulanması. Özellikle, tesislerin tamamında uygulanan inşaat ve işletme aşaması yönetim planları ile prosedürlerinin (aşağıda ilgili bölümlerde ayrıntılı olarak belirtildiği gibi) ÇSYS'ye dahil edilmelidir.</p> <p>Gurmat 2 projeleri kapsamında 2014 ÇSEP gerekliliklerinin uygulanması.</p>	<p>Yapılandırılmış bir sistem vasıtasıyla çevre yönetiminin optimizasyonu.</p> <p>Emisyonların izlenmesi ve eğitimler için kaynaklar sağlanması.</p>	<p>EBRD PR1</p> <p>Gönüllü ve en iyi uygulama</p>	<p>Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar</p>	<p>Uygulamaya hemen başlanması</p> <p>İnşaat ve işletme süresince devam edilmesi</p>	<p>ÇSYS'nin uygulamada olması, ilgili planların/prosedürlerin uygulanması</p> <p>Kredi kuruluşlarına yıllık raporların sunulması.</p>	

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması için Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
1.2	Bölgede mevcut ve öngörülebilir makul bir gelecekte yapılması söz konusu JES projelerinin işletilmesi ile ilgili, olası bir kümülatif çevresel ve sosyal etki değerlendirmesinin yapılması için kilit paydaşlarla (ilgili devlet yetkilileri, dernekler vb. gibi) işbirliği halinde olunması.	Olası olumsuz kümülatif etkilerin en aza indirgenmesi yalnızca Gürmat'ın sorumluluğunda değildir. Diğer proje sahiplerinin, ilgili yerel ve ulusal yetkililerin de olası etkilerin en aza indirgenmesi konusunda sorumluluk almaları gerekmektedir.	En iyi uygulama	Dahili kaynaklar veya gerekirse harici kaynaklar	2018-2022	Gelişmelerin, kredi kuruluşlarına sunulan yıllık rapor kapsamında raporlandırılması.	Güriş ile aksi yönde anlaşılmadığı sürece veriler gizli olarak ele alınacak ve anonim olarak yayınlanacaktır.
1.3	Personelin ve yüklenicilerin ÇSGS konusunda eğitilmesi ve ÇSYS İzlemesi: Yoğuşmayan gazlar/sera gazları, H ₂ S (hidrojen sülfür), gürültü, şikayet tazmini, İSG istatistikleri ve atık yönetimini kapsayan düzenli izleme prosedürlerinin uygulanmaya devam edilmesi. Önemli kazalarla ve olaylarla ilgili bilgilerin kredi kuruluşlarıyla paylaşılması. Gerek inşaat, gerekse işletme aşamalarında, İSG ile ilgili hususların yönetiminde bu konuda yetkin saha personelinin görevlendirilmesi.	Çevresel ve sosyal yönetimin, eğitimler ve emisyonların izlenmesi yoluyla optimizasyonu.	EBRD PR1	Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar	Değerlendirmenin hemen yapılması ve gerekli önlemlerin uygulanmasına hemen başlanması. İnşaat ve işletme süresince devam edilmesi	İzleme sonuçları Gelişmelerin, kredi kuruluşlarına sunulan yıllık rapor kapsamında raporlandırılması. İSG yönetimi için özel personelin görevlendirilmesi.	

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması için Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
PR2	İşgücü ve Çalışma Koşulları						
2.1	İnsan Kaynakları Politikası & Yönetim Sistemi: EBRD PR 2 uyarınca bir İnsan Kaynakları (İK) Politikası'nın geliştirilmesi. İK Politikası ve İK Yönetim Sistemi, bütün çalışanların, yüklenicilerin (MTİ ile İşletme&Bakım) ve alt-yüklenicileri kapsamalıdır. İK Politikası yüklenici politikalarının/prosedürlerinin denetimini sağlamalıdır.	İşgücü yönetiminin, çocuk işçi çalıştırmanın ve zorla işçi çalıştırmanın önlenmesi, personel sayısının azaltılmasına ilişkin prensipler ve ayrımcılık yapılmamasının teşvik edilmesi gerekliliklerini içeren EBRD PR 2 uyarınca sağlanması.	EBRD PR2	Dahili kaynaklar	Uygulamaya hemen başlanması	EBRD PR 2 standartlarını karşılayan İK Politikası'nın ve İK Yönetim Sistemi'nin hazırlanması ve uygulanması. Gelişmelerin, kredi kuruluşlarına sunulan yıllık rapor kapsamında raporlandırılması.	
2.2.	İşçilerin Konaklaması: Kamp sahalarının "IFC/EBRD'nin Çalışanların Konaklama Süreçleri ve Standartları üzerine Kılavuz Notu" uyarınca tasarlanması ve işletilmesi.	Proje Şirketi ve yüklenicileri tarafından istihdam edilen işçilere verilen konaklamanın standart hale getirilmesi.	EBRD PR2	Dahili kaynaklar, MTİ yüklenicisi	Değerlendirmenin hemen yapılması ve gerekli önlemlerin uygulanmasına hemen başlanması. İnşaat süresince devam edilmesi	Konaklamanın IFC/EBRD'nin Çalışanların Konaklama Süreçleri ve Standartları üzerine Kılavuz Notu" uyarınca sağlanması ve ilgili konuların/gelişmelerin kredi kuruluşlarına sunulan yıllık rapor kapsamında raporlandırılması.	
2.3.	Şikayet Mekanizması Gürmat Elektrik, MTİ ve I&B yüklenicilerinin çalışanları ile bunlar dışındaki işçiler için resmi şikayet mekanizmalarının oluşturulması ve uygulanması. Çalışanlara, şikayet mekanizmasının kullanımına üzerine gerekli bilgilerin verilmesi.	İşçilerin kaygılarını dile getirebilecekleri bir kanalın ve şeffaf, tutarlı bir mekanizmanın sağlanması.	EBRD PR2	Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar	İnşaat ve işletme süresince devam edilmesi	Şikayet mekanizmasının oluşturulması ve uygulanması	

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması için Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
2.4.	Mevcut Yüklenici Yönetim Prosedürü'nün Projeye özel Ç&S politikalarının ve Yönetim Planlarının, bütün yükleniciler ve alt-yükleniciler tarafından takip edilmesi ve uygulanması.	İyi uluslararası endüstriyel uygulamalar	EBRD PR2	Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar	Değerlendirmenin hemen yapılması ve gerekli önlemlerin uygulanmasına tesislerin tamamında hemen başlanması.	Yüklenici Yönetim Prosedürü'nün güncellenmesi. Konunun kredi kuruluşlarına sunulan yıllık raporlar kapsamında raporlandırılması.	
PR3	Kaynak Verimliliği ve Kirliliğin Önemesi ile Kontrolü						
3.1	Kapasite artışı JES'lerinde sera gazı emisyonlarının sürekli çevrimiçi olarak izlenmesi. Sera gazı emisyonlarının detaylı dökümünün, varsa emisyonların azaltılması için alınan ilave önlemlerin başarısına ilişkin güncellemelerle birlikte, yıllık olarak kredi kuruluşlarına sunulması. Verilere MWh başına emisyon miktarları ile toplam karbon emisyonlarının dahil edilmesi.	İyi uluslararası endüstriyel uygulamalar Sera gazı emisyonlarıyla ilgili işletme dönemi etkilerinin izlenmesi	EBRD PR3	Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar	Efe-6'da izlemenin devam etmesi Efe-7'nin işletmeye başlamasıyla birlikte izlemeye başlanması. Efe-8'de izleme sisteminin kurulması ve Efe-8'in işletmeye başlamasıyla izlemeye başlanması. Yıllık raporlandırma yapılması.	İzleme sonuçları Sera gazı emisyonlarının ve varsa ilave önlemlerin performanslarının yıllık raporlar kapsamında kredi kuruluşlarına raporlandırılması.	

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması için Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
3.2	Kısa ve orta vadede karbon emisyonlarının azaltılmasına yönelik etki azaltma unsurlarının geliştirilmesi, uzun vadede santral işletmesinde ortalama karbon emisyonunun Ulusal Ağ seviyesinin altında tutulmasının hedeflenmesi.	Şirket karbon azaltma programını aşağıdaki yollarla geliştirmeye çalışacaktır: <ul style="list-style-type: none"> - İşletme sırasında kontrol ve geri basım - Karbonun tutulması ve depolanması / kullanımı / üçüncü taraflara satışı - Diğer uygulanabilir teknikler	EBRD PR1 EBRD PR3	Dahili kaynaklar	Devam ediyor	Etki azaltıcı önlem alternatiflerinin değerlendirilmesi ve ilgili bilgilerin kredi kuruluşlarına sunulan yıllık raporlar kapsamında raporlandırılması.	
3.3	İşletme aşamasının ilk 3 yılı içerisinde, santralde sera gazı emisyonunun azaltılıp azaltılmayacağına ilişkin bir inceleme (bağımsız) yapılması, ve mevcut seçeneklere dair kredi kuruluşlarına sunulmak üzere bir fizibilite çalışması hazırlanması.	Rapor kapsamında sera gazı emisyonlarının daha fazla azaltılmasının mümkün olup olmadığının incelenmesi.	EBRD PR3	Harici danışmanlar	Efe-8'in işletmeye başlamasını takip eden üç yıl içerisinde.	Bağımsız bir incelemenin yapılması ve fizibilite çalışmasının hazırlanması, sonuçların kredi kuruluşlarına raporlandırılması.	

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması için Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
3.4	<p>Efe-8 'in işletmeye alınmasını takip eden ilk yılda, kapasite artışı yapılan JES'lerde (Efe-6, Efe-7 ve Efe-8), aşağıdakileri de içeren bağımsız bir ÇSGS denetimi yapılması:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gürmat-2'nin denetim sonuçlarının incelenmesi (Efe-1, Efe-2, Efe-3 ve Efe-4 santralleri) - Karbon emisyonlarının incelenmesi ve doğrulanması - Gürültü etkilerinin incelenmesi ve doğrulanması (izleme de dahil) - Devlet yetkilileri tarafından talep edilmesi halinde, bölgedeki projelerin yerel topluluklar, yerel tarım ve doğal çevre gibi unsurlar üzerine kümülatif etkilerinin incelenmesi - Hidrojen sülfür emisyonlarının incelenmesi ve doğrulanması - Şikayet prosedürünün, arazi tahsisi ve kullanımının incelenmesi - Paydaş Katılım Planı uygulamalarının incelenmesi <p>Raporda, kredi kuruluşları ile tartışılıp üzerinde mutabık kalınıp, ÇSEP ve kredi sözleşmesi koşulları ile uyumun sağlanması için Şirket tarafından uygulanmak üzere ortaya konan önerilere yer verilecektir.</p>	<p>İşletmeye alma raporunda, santrallerin nasıl geliştirildiğine ve ÇSEP ve ÇED gerekliliklerinin karşılanıp karşılanmadığına ilişkin değerlendirmelere yer verilmesi.</p>	EBRD PR3	Dahili kaynaklar, harici danışmanlar	Efe-8'in işletmeye alınmasını takip eden ilk yıl içerisinde, ve sonraki her yıl.	Denetim Raporu'nun kredi kuruluşlarına sunulması.	

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması için Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
PR4	Sağlık ve Güvenlik						
4.1	Mevcut İş Sağlığı ve Güvenliği Prosedürü'nün JES'lerin kapasite artışını içerecek şekilde EBRD PR4 uyarınca güncellenmesi. .	İş kazalarına bağlı yaralanmaların/ölümlerin en aza indirgenmesi. Sağlık ve güvenlik performansının optimize edilmesi.	EBRD PR4 En iyi uygulama	Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar	İnşaat ve işletme süresince devam edilmesi.	İş Sağlığı ve Güvenliği Planı'nın hazırlanması ve uygulamada olması.	
4.2	Gürmat-2 Sağlık ve Güvenlik Komisyonu'nun iş kapsamının, Efe-6, Efe-7 ve Efe-8 JES'lerini kapsayacak şekilde güncellenmesi ya da bu santraller için yeni bir komisyonun oluşturulması.	İş kazalarına bağlı yaralanmaların/ölümlerin en aza indirgenmesi. Sağlık ve güvenlik performansının optimize edilmesi.	EBRD PR4	Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar	Uygulamaya hemen başlanması. İnşaat ve işletme süresince devam edilmesi.	Efe-6, Efe-7 ve Efe-8 santrallerinin Sağlık ve Güvenlik Komisyonu iş kapsamına dahil edilmesi.	
4.3	Kapasite artışı projesi için, mevcut Acil Durum Müdahale Planı ile diğer sağlık ve güvenlikle ilgili belgelerin revize edilmesi.	Sağlık ve güvenlik performansının optimize edilmesi.	EBRD PR4 En iyi uygulama	Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar	Uygulamaya hemen başlanması. İnşaat ve işletme süresince devam edilmesi.	Güncellenen Acil Durum Müdahale Planı ile diğer planların/dokümanların hazırlanması ve uygulanması.	
4.4	Kapasite artışı JES'lerinde S&G risk değerlendirmesinin yapılması.	Sağlık ve güvenlik performansının optimize edilmesi.	EBRD PR4 En iyi uygulama	Dahili kaynaklar, gerekli hallerde harici danışmanlar	Çalışmanın hemen gerçekleştirilmesi. İnşaat ve işletme süresince devam edilmesi.	S&G Risk Değerlendirmesi'nin uygulamada olması.	

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması için Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
PR8	Kültürel Miras						
8.1	Rastlantısal buluntuların ilgili ulusal mevzuat uyarınca ele alınması ve herhangi bir buluntu durumunda yetkililerin bilgilendirilmesi.	İnşaat süresince ortaya çıkacak herhangi bir arkeolojik buluntunun korunması.	EBRD PR8	Dahili kaynaklar	Uygulamaya hemen başlanması. İnşaat süresince devam edilmesi.	Rastlantısal Buluntu Prosedürü'nün uygulanması. Uygulama konusunda, MTI yüklenicisi de dahil bütün proje çalışanlarının eğitilmesi.	
PR10	Bilgi Paylaşımı ve Paydaş Katılımı						
10.1	Paydaş Katılım Planı ile şikayet mekanizmasının uygulanması. Paydaş Katılım Planı kapsamında, harici paydaşlarla yapılan iletişime ilişkin, gerçekleştirilen toplantı notlarını da içeren bir kayıt oluşturulması.	Paydaş katılımının ve halkla bilgi paylaşımının en iyi şekilde sağlanması.	EBRD PR10 En iyi uygulama	Dahili kaynaklar	Uygulamaya hemen başlanması. İnşaat ve işletme süresince devam edilmesi.	Alınan şikayetler ile bunların nasıl ele alındığına/çözüldüğüne ilişkin bilgilerin yıllık rapor kapsamında kredi kuruluşlarına sunulması.	
10.2	ÇSED Eki, Paydaş Katılım Planı, Teknik Ölmeyen Özet ve ÇSEP dokümanlarının, Efe-8'in Ticari İşletme Tarihi'nden sonraki üçüncü yıllık sürenin sonuna kadar, yerelde ve internet sitelerinde paylaşılması. Kredi kuruluşlarına ait ÇSED Bilgilendirme Paketi ile ulusal mevzuata ilişkin gerekliliklerinin uygulanması. Paydaş Katılım Planı ile ÇSEP'nin uygulanmasına ilişkin güncellenmelerin sunulması.	Kredi kuruluşlarına ait ÇSED bilgilendirme dokümanının proje tasarımı ve uygulaması ile uyumlu ilgili bilgileri içermesi. Söz konusu dokümanın santrallerin ÇSGS performansı açısından bir referans noktası teşkil etmesi.	ERBD PR 10	Dahili kaynaklar	Efe-8'in Ticari İşletme Tarihi'nden sonraki üç yıllık sürenin sonuna kadar.	Dokümanların yerelde ve internet sitelerinde erişilebilir olması.	

No.	Eylem	Çevresel & Sosyal Riskler (Yükümlülükler / Faydalar)	Gereklilik (Mevzuat, EBRD PR, En iyi Uygulama)	Kaynaklar, Yatırım Gereklilikleri, Sorumluluk	Zaman Çizelgesi	Uygulamanın Başarılı Olması için Hedef ve Değerlendirme Kriterleri	Durum/Yorum
10.3	<p>Projenin gelişimi ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk faaliyetlerine ilişkin bilgiler ile ilgili diğer bilgilerin halkla paylaşılması için dışarıya açık raporlandırmanın yapılması.</p> <p>Kredi kuruluşlarına H₂S ve sera gazı emisyonlarına ilişkin tam veri sağlanması.</p>	<p>Paydaş katılımının en iyi şekilde sağlanması, en iyi uygulamaların gerçekleştirilmesi, finansal olmayan bilgilerin yıllık olarak paylaşılması.</p>	<p>EBRD PR 3 EBRD PR 10 En iyi uygulama</p>	<p>Dahili kaynaklar</p>	<p>Her yıl</p>	<p>İlgili bilgilerin internet sitesinde paylaşılması.</p>	<p>İnternet üzerinden özet sağlanmasının yanı sıra Kurumsal Sosyal Sorumluluk Raporu'nun parçası olarak.</p>
10.4	<p>Proje için bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk Programı'nın geliştirilmesi ve uygulanması ile ilgili bilgilerin halkla paylaşılması.</p>	<p>Paydaş katılımının en iyi şekilde sağlanması.</p>	<p>EBRD PR 10 En iyi uygulama</p>	<p>Dahili kaynaklar</p>	<p>Programın, Efe-8'in işletmeye alınmasını takip eden 1 yıl içerisinde geliştirilmesi. Yıllık raporlama.</p>	<p>Kurumsal Sosyal Sorumluluk Programı'nın uygulamada olması. İlgili bilgilerin (Kurumsal Sosyal Sorumluluk faaliyetlerini de içeren) internet sitesinde paylaşılması. Şirket tarafından yapılacak izleme çalışması verilerinin internet sitesinde her 3 yılda bir ve/veya uygun olduğu şekilde Kurumsal Sosyal Sorumluluk Raporu'nun parçası olarak yayınlanması.</p>	